

Małgorzata Grzanka

Scenariusz zajęć dodatkowych

Opracowany scenariusz dotyczy lekcji wprowadzającej do cyklu spotkań poświęconych funkcjonowaniu Giełdy Papierów Wartościowych oraz inwestowaniu. Kolejne tematy będą uszczegóławiać wprowadzone tutaj pojęcia oraz zawierać zagadnienia wykraczające poza podstawę programową. Zajęcia te przeznaczone są dla młodzieży zainteresowanej tematyką giełdy i realizowane będą na zajęciach dodatkowych w szkole ponadgimnazjalnej.

Temat zajęć: ABC inwestowania na giełdzie czyli co warto wiedzieć na początek swojej przygody z giełdą.

Czas trwania: 45 minut

Cele ogólne:

Zapoznanie uczniów:

- z podstawowymi pojęciami związanymi z giełdą: zlecenie, rodzaje papierów wartościowych, instrumenty pochodne, makler,
- rodzajami zleceń giełdowych,
- przepływem informacji w trakcie zleceń giełdowych,
- z zadaniami i funkcjami GPW i KDPW,
- z procedurą rozpoczęcia inwestycji na giełdzie przez indywidualnego inwestora.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- definiuje pojęcia: zlecenie, makler,
- wymienia podstawowe instrumenty finansowe,
- rozróżnia rodzaje zleceń giełdowych,
- wyjaśnia poszczególne czynności niezbędne do inwestowania na giełdzie,
- charakteryzuje proces przepływu informacji na giełdzie,
- wymienia zadania GPW i KDPW,
- rozróżnia poszczególne instrumenty finansowe.

Zastosowane metody:

- mini dyskusja,
- ćwiczenia,
- pogadanka.

Forma pracy:

praca grupowa,
praca indywidualna.

Środki dydaktyczne:

rzutnik pisma,
tablica, kreda

foliogram: *Rodzaje zleceń giełdowych*

materiał pomocniczy 1 - *Przepływ informacji podczas transakcji giełdowych*

materiał pomocniczy 2 - *Instrumenty finansowe notowane na giełdzie.*

Tok lekcji:**Faza wprowadzająca:**

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematyką zajęć dodatkowych oraz informuje o tym, że jest to pierwszy temat – wprowadzający do zagadnień związanych z giełdą. Podaje cele jakie zostaną zrealizowane.

2. Nauczyciel zadaje młodzieży pytanie: **Z czym Wam się kojarzy giełda?**

Prosi jednego z uczniów o zapisywanie na tablicy skojarzeń zaproponowanych przez jego kolegów. Odpowiadając na pytanie młodzież musi również uzasadnić swoją wypowiedź. Wśród propozycji mogą pojawić się takie określenia jak: targ, rynek, duże pieniądze, ryzyko, makler, itp. Następnie na podstawie zapisanych skojarzeń uczniowie próbują stworzyć własną definicję.

3. Nauczyciel - nawiązując do definicji sformułowanej przez uczniów – wyjaśnia pojęcie giełdy papierów wartościowych oraz określa rolę jaką pełni ona

w gospodarce (np. umożliwia finansowanie działalności gospodarczej, zapewnia wysoką efektywność zarządzania).

Faza realizacyjna

Ćwiczenie 1 – *Przepływ informacji podczas transakcji giełdowych.*

Opis ćwiczenia: Uczniowie otrzymują kartki, na których znajdują się poszczególne ogniwa przepływu informacji podczas transakcji giełdowych. Ich zadaniem jest ułożenie wszystkich elementów w prawidłowej kolejności.

Przebieg ćwiczenia:

- podział uczniów na grupy (zalecana ilość uczniów w zespole to od 3 do 5 osób w zależności ilu uczniów uczestniczy w zajęciach dodatkowych),
- wyjaśnienie na czym polega zadanie,
- rozdanie uczniom materiałów pomocniczych,
- wykonywanie przez uczniów zadania,
- kontrola pracy przez nauczyciela i udzielanie ewentualnych wskazówek,
- przedstawienie przez liderów grup efektów pracy zespołowej,
- podanie przez nauczyciela prawidłowego rozwiązania.

Nauczyciel omawia schemat i odpowiada na ewentualne pytania uczniów.

Następnie prowadzący wyjaśnia uczniom co należy zrobić aby zacząć inwestować na giełdzie. Porusza takie zagadnienia jak:

- wybór domu maklerskiego,
- prowizje i inne opłaty,
- obsługa w domu maklerskim,
- zakładanie rachunku papierów wartościowych,
- wpłacenie środków,
- decyzja, w co inwestować (należy skoncentrować się na tym co wziąć pod uwagę decydując o planowanych inwestycjach, np. czas na jaki chcemy zainwestować).

Nawiązując do wcześniejszej wypowiedzi prowadzący zadaje uczniom pytanie: **W co można inwestować na giełdzie?** Nauczyciel wybiera z spośród propozycji prawidłowe i uzupełnia o inne instrumenty nie wymienione przez młodzież.

Nauczyciel przeprowadza ćwiczenie 2.

Ćwiczenie 2 – *Instrumenty finansowe notowane na giełdzie*

Opis ćwiczenia: Każdy uczeń ma dopasować pojęcie do odpowiadającego mu opisu. Na Karcie ćwiczeń znajdują się takie pojęcia jak: akcje, prawo poboru, prawa do akcji, obligacje, certyfikaty inwestycyjne, kontrakty terminowe, warranty, jednostki indeksowe, opcje.

Przebieg ćwiczenia:

- wyjaśnienie polecenia,
- rozdanie kart ćwiczeń wszystkim uczniom,
- wykonywanie przez każdego ucznia zadania,
- kontrola pracy przez nauczyciela,
- podanie prawidłowego rozwiązania,
- poprawienie przez uczniów ewentualnych błędnych odpowiedzi.

Uwaga! *Na tym etapie koncentrujemy się jedynie na samym definiowaniu pojęć. Dokładna analiza poszczególnych instrumentów (np. ryzyko itp.) nastąpi na oddzielnych zajęciach.*

Nauczyciel podsumowując ćwiczenie zwraca uwagę na bardzo ważną zasadę jaką jest dematerializacja papierów wartościowych (istnienie papierów wartościowych tylko w formie zapisów na rachunkach inwestorów prowadzonych przez domy maklerskie).

Uwaga! *Omówienie pozostałych zasad może nastąpić w terminie późniejszym.*

Następnie nauczyciel przechodzi do wyjaśnienia pojęcia „zlecenie”. Wymienia sposoby składania zleceń oraz określa jego elementy:

- rodzaj zlecenia,
- nazwę instrumentu finansowego,
- cenę, po której chcemy dokonać transakcji,

- wolumen zlecenia,
- termin ważności zlecenia,
- dodatkowe warunki realizacji zlecenia.

Korzystając z rzutnika nauczyciel przedstawia uczniom foliogram zawierający rodzaje zleceń i omawia każde z nich.

Faza podsumowująca

W ramach podsumowania nauczyciel zadaje uczniom pytania dotyczące omówionych treści np.:

- Co to jest giełda?
- Jakie informacje zawiera zlecenie giełdowe?
- Jaka jest różnica między akcją a obligacją?
- Zdefiniuj pojęcie „certyfikat inwestycyjny”.
- Co należy do obowiązków KDPW?
- Co należy zrobić aby inwestować na giełdzie?
- Scharakteryzuj przepływ informacji podczas transakcji giełdowych.

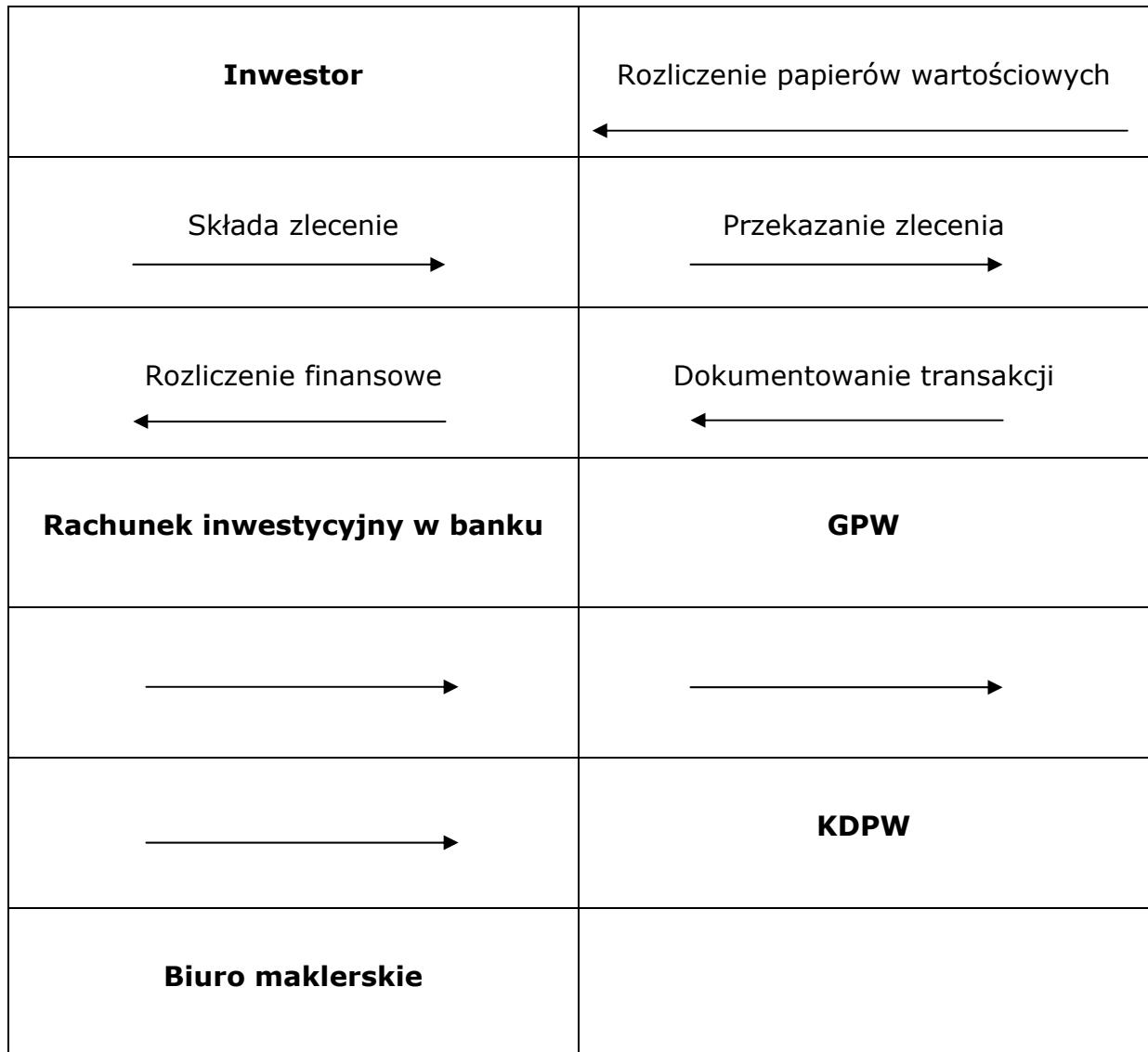
Nauczyciel przedstawia tematykę następnych zajęć: systemy notowań, rynek pierwotny i wtórny, ustalanie kursu akcji

Bibliografia:

1. Biernacka M., Korba J., Smutek Z.: Podstawy przedsiębiorczości. Wydawnictwo OPERON, Gdynia 2005, s. 113.
2. Ziębiec J.: System obrotu giełdowego, Przewodnik dla inwestora, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, sierpień 2003.

Załączniki

Materiał pomocniczy 1 - Przepływ informacji podczas transakcji giełdowych

Materiał pomocniczy 2 - Instrumenty finansowe notowane na giełdzie

Dopasuj do pojęć z kolumny A odpowiadające im opisy z kolumny B

Kolumna A

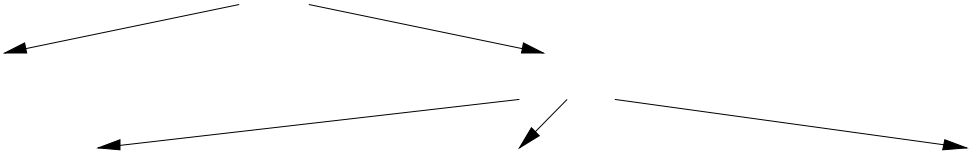
-1. Akcja
-2. Obligacja
-3. Prawo poboru
-4. Prawa do akcji
-5. Certyfikat inwestycyjny
-6. Kontrakt terminowy
-7. Warranty
-8. Jednostki indeksowe
-9. Opcje

Kolumna B

- A. to instrumenty pochodne, których wystawca zobowiązuje się do pokrycia różnicy między z góry ustaloną ceną wykonania a ceną instrumentu bazowego w terminie wygaśnięcia. Z drugiej strony nabywca posiada prawo do żądania od wystawcy określonej powyżej kwoty pieniężnej.
- B. papier wartościowy potwierdzający, że jej posiadacz jest właścicielem części majątku spółki akcyjnej.
- C. papier wartościowy za pośrednictwem którego podmiot, który je emituje zaciąga pożyczkę.
- D. umożliwiają nabywcom akcji nowej emisji ich odsprzedanie, zanim zostaną one wprowadzone do obrotu giełdowego
- E. to prawo pierwszeństwa nabycia akcji nowej emisji przysługujące dotychczasowym akcjonariuszom.
- F. papier wartościowy emitowany przez zamknięte fundusze inwestycyjne
- G. papiery wartościowe, których wystawca zobowiązuje się do pokrycia różnicy między z góry ustaloną ceną wykonania a kursem giełdowym instrumentu bazowego w terminie wygaśnięcia.
- H. to umowa między dwiema stronami z których jedna zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży w określonym terminie w przyszłości i po ustalonej cenie, określonej ilości instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego.
- I. to papiery wartościowe, których cena odzwierciedla zmiany wartości danego indeksu.

Foliogram: Rodzaje zleceń giełdowych

Wykres 1. Rodzaje zleceń giełdowych

Wykres 2. Długość ważności zlecenia

